

דַּרְשֵׁתִי קַרְבֶּתְךָ

על פי שיעורו של הרב איתן כהן שליט"א • השיעור נמסר בבית הכנסת פרי מגדים, צפת ת"ו • במוצ"ש פרשת יתרו, תשפ"ו

לוותר על הכל – זו פרשת מתן תורה

איני יודע מה מצאו חז"ל לתת ליתרו את פרשת מתן תורה. אני הייתי שם את יתרו בפרשה של "בין הזמנים", ב"בין הזמנים" זה מתאים. אבל מתן תורה? הפרשה הכי קדושה, שמת ליתרו? מה יכול להיות?

יתרו זה הבן אדם שהיה בשיא המדרגה שיכולה להיות. הבן אדם הזה פתאום שומע קריאת ים סוף ומלחמת עמלק, נו אז מה עושים? הבן אדם שינה את עצמו מקצה לקצה. אתה מכיר דבר כזה? אם הייתה קריאת ים סוף ביוגוסלביה, תגיד, אנחנו היינו מתחזקים? או שהיינו אומרים: תשמע, בסדר, ביוגוסלביה הייתה קריאת ים סוף. מה זה מעניין אותי בכלל?

יתרו שומע קריאת ים סוף, מלחמת עמלק, זהו. הוא היה הכומר הגדול ביותר. לזרוק את כל העבודה שהוא עבד כל החיים שלו, כל הלימודים שלמד, כל המקצועות שהיו לו, ולהיכנס לאיזה עם נרדף. כזאת מדרגה? זו הפרשה שהכי מתאימה למתן תורה.

אתה הולך לקבל את התורה, מה נראה לך? מתן תורה זה דבר מאוד נחמד? לא, בכלל לא. יש הרבה קשיים, יש הרבה ניסיונות. לפעמים אתה אמור לוותר על כל החיים שלך, על כל מה שדמינת, לוותר על הכל בשביל לקיים תורה ומצוות, להפקיר את עצמך לגמרי. זה בדיוק הפרשה של מתן תורה.

לכן התורה כתבה לנו פרשת יתרו במתן תורה. לומר, תדע לך, כל מתן תורה תלוי במה? בזה שאתה מוכן להפקיר את כל הגדלות שלך בשביל מתן תורה.

איך יצא ממנו רבי מאיר בעל הנס

אותו דבר כותב הבן איש חי במסכת גיטין, שכשעלה נירון קיסר להחרב את בית המקדש, זרק חץ לכיוון מזרח, מערב, צפון – והחץ נפל בירושלים. אמר לאיזה ינוקא: "פסוק לי פסוק". אמר לו: "ונתתי את נקמתי באדם ביד עמי ישראל". אמר: הקדוש ברוך הוא בעי לחרובי ביתיה ובעי לכפורי ידיה בההוא גברא (הקדוש ברוך הוא רוצה להחרב את ביתו ולהתנקם במי שיחריב את הבית). אומרת הגמרא: ערק, ברח, התגייר ויצא ממנו רבי מאיר בעל הנס.

מה זה "ממנו"? מחלוקת בראשונים. לפי הרמב"ם, כפשוטו, ממנו זה הבן שלו. לפי שאר הראשונים, זה הנכד שלו. זאת אומרת, זה או הבן שלו או הנכד שלו. תגיד, אני לא מבין, אנשים בוכים, מתפללים שיזכו לילד כשר, 'כשר', לא יותר מזה. פה הבן אדם הזה זוכה לילד, מה זה? רבי מאיר בעל הנס! גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שכל מקום הלכה כמותו. אלא שלא ירדו חכמים לסוף דעתו.

אני לא מבין, איך נירון קיסר, שבא להחרב את בית המקדש, זכה לכאלו מדרגות?

אתה יודע, להגיע לנירון קיסר זה צריך מדרגות. הוא היה בהתחלה חייל פשוט, עלה עוד מדרגה, נהיה מפקד וקצין, עד שנהיה הרמטכ"ל שלהם. פתאום איזה ילד קטן אומר לך איזה פסוק, "פסוק לי פסוק". תגיד לי, אתה מוכן בשביל הפסוק הזה לזרוק את כל המדליות או לא? או שהיית אומר: תשמע, יש הרבה פירושים, את הפסוק הזה נסדר אותו, אבל אתה יודע, יש משרה, יש משכורת, יש עניינים. מה אתה חושב, שזה ככה נגמר? אותו נירון קיסר לקח את כל הקריירה שלו, זרק את הכל. בשביל מה? בשביל פסוק אחד. אה, פסוק אחד? כזה כבוד נתן לתורה? הוא זכה שהבן שלו או הנכד שלו יהיה רבי מאיר בעל הנס.

זה בדיוק מה שהתורה כתבה פה על פרשת יתרו – מתן תורה. אתה הולך עכשיו לקבל את התורה, אתה תעמוד בפני כל מיני ניסיונות בחיים. פעמים שאתה תצטרך לוותר על כל החיים שלך, על כל הקריירה שלך, על כל מה שבנית, בשביל פסוק אחד, בשביל איזה משהו. תדע לך, זה הפרשה שלנו, זה המתן תורה האמיתי.

מה קרה לאחר מסירתה, עם החור שלבל

סיפרה איזה אישה אחת: נולדה לנו הבת השלישית, ובלידה גילו שיש לה חור בלב. טוב, מי יודע, עם הזמן אולי הילדה תגדל והחור הזה ייסתם. ככל שהיא גדלה יותר, החור התרחב. לא הייתה ברירה, היינו חייבים לטפל, ייתכן שיצטרכו לעשות ניתוח לב פתוח. זה היה יום אחד שהייתי צריכה לנסוע לתל אביב, ולאחר מכן לנסוע לירושלים לאיזה קרדיולוגית לבדוק את הלב. התור היה בתל אביב, באיכילוב, בעשר בבוקר. יצאתי מוקדם, שמתי את הילדים, ילד אחד בתלמוד תורה, ילד אחד בגן, ומשם יצאתי לתל אביב. בדרך היה פקקים, היה חם מאוד. בסוף הגעתי. כשהגעתי לשם התברר שהיה איזה פיגוע בתל אביב, והרופאים עסוקים בפצועים של הפיגוע. אז במקום שהתור יהיה בעשר – המתנתי עד כמעט רבע לאחד. ברבע לאחד עשו את כל הבדיקות, כל הצילומים, כל העניינים ושחררו אותנו.

חזרתי בחזרה, בעלי לקח את הילדים, שמע את כל הסיפור שהיה. בעלי אומר: "אז אני אסע לירושלים לקרדיולוגית הזאת, את תישארי פה, כבר מספיק מה שעברת". אמרתי לו: "לא, באמת – כוח אין לי, אבל אני רוצה שתשב תלמד, אני אעשה מאמץ בשביל שלא תבטל מלימוד תורה".

כמה שהוא ניסה לשכנע אותה, היא אומרת לו: "לא, אני רוצה באמת להתמסר ללימוד התורה". באמת חזרתי הביתה, לא היה לי הרבה זמן, בקושי אכלתי, ובארבע כבר לקחתי את שלושת הילדים ונסעתי לירושלים. הגעתי לירושלים, כל הדרך היה קשה, הילדים השתוללו והייתה חגיגה, ואתה יודע, אני כבר גמורה וסחוטה מכל הנסיעה הזאת.

הגעתי לרופאה. זאתי הרופאה שכל הזמן דוקרת אותי: "למה תמיד את באה בלי בעלך? מה, אתם הדתיים הפנאטים האלו, הגברים לא יודעים לעזור לנשים? הלימוד תורה שלכם זה הכי?". אמרתי: ריבוננו של עולם, היום אני סחוטה, תרחם עליי, רק שלא תדבר האישה הזאת, שיעברו הבדיקות בשלום וזהו. באמת הגעתי לרופאה, היה תור ארוך. הרופאה יצאה, ראתה אותי עם כל הילדים, ביקשה מכל האנשים אם יכולים לוותר כיוון שהילדים הקטנים לא יכולים לחכות בתור, ונכנסתי. לקחה את כל המכשירים, התחילה לבדוק את הקטנה שלנו. בודקת ובודקת, ופתאום אני רואה שהיא נהייתה מאוד רצינית. ואני אמרתי: וואי וואי, מה מחכה לנו. והיא עוד בודקת, הלכה קראה לעוד איזה רופא. בסוף הלכה, הביאה צילומים, מסתכלת בצילומים. בסוף היא אומרת לי: "תגידי, מה עשית לילדה?". אמרתי: "לא עשיתי כלום, לא עשיתי שום דבר". היא אומרת לי: "אז תראי, עם כל הבדיקות שעשיתי – החור שלבל נסתם! אני לא יודעת איך זה עובד, איך זה מסתדר, אבל החור נסתם".

איך שהיא אמרה את זה, אני הרי חיכיתי להכי גרוע שיכול להיות, ופתאום היא סיפרה שהחור נסתם – כל מה שהיה לי מהבוקר התפרץ והתחלתי לבכות. הרופאה אומרת לי: "עכשיו את בוכה? עכשיו את צריכה לרקוד! אין חור. כשהודעתי לך בטיפולים הראשונים שיש חור היית צריכה לבכות, עכשיו נזכרת לבכות?". ואז סיפרתי לה כל מה שעברתי היום, ואמרתי לה שהייתי מוכנה להקריב את עצמי שבעלי ילמד. אז הרופאה אומרת לי: "ואהו, פעם ראשונה שאני שומעת שלימוד תורה באמת משפיע. תגידי לבעלך שימשיך ללמוד, בזכותו החור שלבל נסתם".

אבל זה לא הגיע בחינם, זה הגיע מתוך מאמץ. זה הגיע מתוך שלא היה לי כבר כוח בכלל – משם הגיעה הישועה. וזה בדיוק הפרשה של יתרו. זה הבן אדם שמוכן למכור את הכל בשביל לקיים תורה ומצוות. זו הפרשה של מתן תורה.

תאומים בגיל שישים

סיפר איזה תלמיד חכם: הכרתי בן אדם בשם מנחם. מנחם הזה היה עובד כאיש תחזוקה באחד התלמודי תורה, אשתו עבדה כגננת. ולוזה הזה, כשהוא היה בגיל שישים ואשתו הייתה בת חמישים וחמש – נולדו להם תאומים, בן ובת. כולם כשהגיעו לברית יצחק שאלו: "מה, מה זה? זה לא מציאאותי!". אמר: "אני אספר מה שהיה. אנחנו גרים ברחוב חברון בבני ברק. לפני בערך עשרים שנה, ברחוב הזה בדרך כלל בשבת אולי עוברים עשרה מכוניות, זהו, כל השבת. זה רחוב שגובל ברמת גן, לכן ייתכן שעברו שם מכוניות. היה מאוד כואב לי שעוברים פה מכוניות".

הלכתי לעירייה: למה הרחוב הזה לא סגור בשבת? אמרו לי בעירייה שזה חוק של משרד התחבורה, שכל עוד שכל התושבים לא יחתמו שהם לא רוצים שיהיו בשבת מכוניות – הכביש הזה לא יכול להיסגר. החלטתי ללכת בית בית. היו שם גם אנשים חילונים, גם דתיים, גם חרדים, הכל היה שם. לקח לנו שלוש שנים להחתים את כל הדיירים של השכונה. כל דייר לשכנע אותו ולדבר איתו. יש כאלו שבת אחת חתמו, יש כאלו שלקח זמן.

אחרי שלוש שנים הסתיים כל המהלך הזה. באתי לעירייה עם כל החתימות. בעירייה אמרו לנו: 'חתימות שלפני שלוש שנים כבר לא קבילות'. למה לא? כי ייתכן שחלק מהדיירים כבר מתו, חלק עברו דירה. לכן מה שעד שנתיים זה בסדר, אבל חתימות שלפני שנתיים והלאה זה לא קביל. טוב, אני אומר לאשתי: 'נו, מה עושים עכשיו?'. היא אומרת: 'מה זה מה עושים? עכשיו אתה כבר יודע למי ללכת'. ואז הלכנו עוד פעם. החתמנו את כולם ובאנו לעירייה עם כל הניירת. הפקידה עברה על הניירת ואמרה: 'מצוין, מהשבת הזאת, הכביש הזה סגור'. ובאותו שבוע אשתי נפקדה". ככה הוא מספר.

כשהחתמנו את כל השכנים זה לא עזר, אבל כשברוא עולם העמיד אותנו בניסיון – אחרי החתימות התברר שצריך שוב להחתים ועמדנו על סף ייאוש

ואמרנו לעצמנו: לא, עוד פעם נחתיים! באותו שבוע בורא עולם עשה איתנו משהו למעלה מגדר הטבע.

ולכן הפרשה שלנו זו פרשת יתרו על שם מתן תורה, כדי שנדע שכל מתן תורה תלוי בזה שאתה הולך להפקיר את כל עצמך בשביל קיום תורה ומצוות. ואף על פי שיש דעות בראשונים שיתרו חזר לסורו, בשפה שלנו – הוריד את הכיפה, חזר להיות כומר, אף על פי כן הפרשה הזאת נשארה על שם יתרו. למה? כדי ללמד אותנו שכשיהודי מתחזק, גם אם בסוף החיזוק הזה נעלם... תשמע, התחזקתי פעם אחת, נו ומה? עכשיו לא נשאר כלום? תגיד, זה עובד החיזוק הזה שהתחזקתי פעם אחת? התורה כתבה לך את פרשת מתן תורה על שם יתרו כדי ללמד אותך שגם חיזוק שהתחזקת פעם אחת והחיזוק הזה כביכול נעלם – לא, זה לא נעלם! זה נשאר אצל בורא עולם לנצח נצחים.

אני זוכר שהתחלנו לדבר על השובבי"ם, זה היה נראה כאילו זה עוד 200 שנה ייגמר לפחות. פתאום זה נגמר. ימי השובבי"ם תשפ"ו עומדים להיגמר. לכן השבוע האחרון הוא שבוע מאוד קדוש. כל אחד יראה לעצמו איך אני יכול להתחזק בשבוע הזה. גם אם זה יהיה חיזוק לשבוע. מה אתה אומר לעצמך? תשמע, שבוע אתה מתחזק ואחר כך מה? אחר כך אתה חוזר למה שהיית? מה נראה לך, שזה כלום? זה פרשת יתרו! פרשת יתרו מלמדת אותך שגם אם אתה מתחזק היום, והחיזוק הזה לא מחזיק להרבה זמן, אף על פי כן זה נשאר לנצח נצחים.

אני זוכר שהתחלנו לדבר על השובבי"ם, זה היה נראה כאילו זה עוד 200 שנה ייגמר לפחות. פתאום זה נגמר. ימי השובבי"ם תשפ"ו עומדים להיגמר. לכן השבוע האחרון הוא שבוע מאוד קדוש. כל אחד יראה לעצמו איך אני יכול להתחזק בשבוע הזה. גם אם זה יהיה חיזוק לשבוע. מה אתה אומר לעצמך? תשמע, שבוע אתה מתחזק ואחר כך מה? אחר כך אתה חוזר למה שהיית? מה נראה לך, שזה כלום? זה פרשת יתרו! פרשת יתרו מלמדת אותך שגם אם אתה מתחזק היום, והחיזוק הזה לא מחזיק להרבה זמן, אף על פי כן זה נשאר לנצח נצחים.

עיקר התיקון בשבוע אחרון של שובבי"ם

ולכן כל אחד יראה בשבוע הזה באמת להתחזק. וכמו שאנחנו חוזרים ואומרים: החיזוק הראשון והאחרון והאמצעי ובין הדבקים – זה רק לימוד תורה. אין יותר גבוה מלימוד תורה. אין יותר גבוה. זה מטהר את הבן אדם, מקדש אותו, מרומם אותו. אין יותר גבוה. זה מוחל לך על כל העוונות שיש לך, כל מה שתרחצ. כל סגולות העולם שאתה מכיר – הכל מתחיל דרך לימוד תורה. אין יותר גבוה מזה.

ולכן גם אם אתה מרגיש שיש לך זמנים שאין לך פתאום חשק ללמוד, אתה יודע, אלו הזמנים הגבוהים ביותר שיכולים להיות. זה הזמן שגם אם תלמד חמש דקות – זה גבוה מעל גבוה. ולכן דווקא בשבוע הזה, כל אחד יראה לעצמו איך אפשר שהזמן שלי יהיה יותר מנוצל בלימוד תורה.

השבוע הזה של השובבי"ם זה עיקר התיקונים. אנחנו מזכירים את זה כל פעם, בן אדם לא מרגיש את זה. כשאתה נוסע לשבועיים לאירופה ואתה עושה איזה "לגלוג שלג", אתה מרגיש: וואי וואי, עברתי את הבבא סאלי, איזה קדוש אני, איזה טהור. נכון, מה לעשות שכל החודש היה ביטול תורה? אבל אתה מרגיש עם זה טוב. כשאתה לומד אתה אומר: מה עשיתי? אתה לא מרגיש כלום.

אז עזוב את ההרגשות בינתיים, בוא נאמין לדברי חז"ל. מה שחז"ל אמרו – ככה העולם מתנהג. ואם חז"ל אמרו לך שבלימוד תורה מוחלים לך על כל עוונותיך, ובלימוד תורה אתה הופך להיות יותר טהור ויותר קדוש – זו האמת לאמיתה. אתה מרגיש או לא מרגיש – זו האמת לאמיתה.

הקדיש שאורי זוהר אמר על שחקנית

כמו שהזכרנו פעם אחת, שהרב אורי זוהר היה אומר קדיש על כל השחקנים ששיחקו איתו. יום אחד הוא שכח להגיד קדיש על השחקנית הזאת שקוראים לה חנה מרון – לא יודע מי זאת – ומישהו התקשר אליה. הוא אמר לו: "תשמע, חלמתי חלום שחנה מרון באה אליי בחלום ושאלה אותי איפה הקדיש?". הרב אורי זוהר פתח את המחברת שהייתה לו, הוא מסתכל והוא אומר: "וואי, באמת, היום זה הפטירה שלה". אבל בדיוק היו לו איזה סידורים ועניינים והוא שכח מזה. ישר הלך ואמר קדיש.

הוא אמר: "היא נפטרה כבר לפני חמש עשרה שנה, ואני חמש עשרה שנה אומר עליה קדיש ביום הפטירה שלה. תגידו, זה עובד? אני אומר קדיש, אבל זה עובד או לא עובד?". הנה, יום אחד כמעט שכחתי, וכבר שלחו לי איזה בן אדם שחלם חלום: "תבוא תגיד קדיש". זה עובד, זה עובד! אבל לצערנו, היצר נותן לנו את ההרגשה כאילו אתה לומד תורה וזה לא משפיע, זה לא עושה כלום. דעו לכם, אלו שיא ההשפעות שיש בעולם.

אתם יודעים שהרב דוד יוסף, הייתה לו איזו בת אחת שהייתה חולה במחלה מאוד מאוד קשה. רבי דוד אמר: "מה אני אעשה עכשיו?". הוא רצה לנסוע לכל מיני צדיקים. אז הוא הלך לאבי, הרב עובדיה, ואמר לו: "אבא, אני עכשיו נוסע לצדיק הזה ולצדיק הזה". אמר לו הרב: "מה אתה נוסע? ביטול תורה!". אמר לו: "אבא, אבל הילדה חולה, עומדת למות!". אמר לו הרב: "מה זה? תתפלל. שב תלמד, זה יעזור".

אז תראה, בן אדם נמצא בכאלו מצבים קשים, הוא הולך לשאול אחד מגדולי ישראל, והוא אומר לו: "עכשיו תלמד". זה הכי מה שעוזר, רק אנחנו לא מרגישים את זה. לא מרגישים ולא מאמינים בחז"ל שבאמת זה עובד. אבל חז"ל

קבלה שפעלה לאחר עשרים שנה

אני מסיים בסיפור. סיפרה איזה אישה אחת שמתנדבת ב"עזר מציון": "אני הולכת להתנדב כדי שההורים קצת ישתחררו. ההתנדבות שלי היא משעה שתיים בצהריים עד עשר בלילה. זה זמן שאני נמצאת עם הילד החולה כדי שההורים יוכלו ללכת קצת הביתה. יום אחד הייתי שם, הגיע התור שלי. פעם בשבוע, ביום ראשון, אני נמצאת שם. אני מגיעה לשם ואני עם אותו ילד חולה. כשהוא ער, אני משחקת איתו. כשהוא ישן, אני קוראת תהילים שיהיה בריא. זו העבודה שלי וזו ההתנדבות שלי בשעות האלו פעם בשבוע".

באותו שבוע שבאתי, הייתה שם איזו אישה אחת חילונית גמורה מאוד. היא יושבת שם ומדברת עם הבן שלה. פתאום היא אומרת לבן שלה: "אתה רוצה שנצא לאיזה טיול, קצת להתרענן? רוצה קצת להשתחרר? בוא נצא". הילד אומר לה: "אמא, כן, אני רוצה לצאת". היא אומרת לו: "טוב, אז בוא נשים לך גרביים ונעליים".

"אז דבר ראשון שמים גרב ימין, אחר כך שמים גרב שמאל. אחר כך שמים נעל ימין, נעל שמאל. אחר כך קושרים את נעל שמאל, ואחר כך קושרים את נעל ימין".

המתנדבת שראתה את זה אומרת: "היא לא נראית לי מחמירה כזאת שמקפידה על הגרביים – איך ללבוש ואיך לקשור". היא לא נראית כזאת, אבל למה היא עשתה ככה? והיא הלכה. עשו סיבוב וחזרו בחזרה.

כשהיא חזרה, ניגשתי אליה ודיברתי איתה. והיא אומרת לי: "תגיד, את אחות של הילד החולה הזה?". אמרתי לה: "לא, אני מתנדבת". היא שאלה: "מה זה מתנדבת?". אמרתי לה: "זה כדי להקל על ההורים, שיהיה להם קל ויכולו כמה שעות ביום קצת להשתחרר". היא אמרה לי: "וואי, זה דבר גדול. אני לא ידעתי שיש דבר כזה. אני נמצאת פה עכשיו כמעט חודש בבית החולים, אין מי שיחליף אותי, אני כבר כמעט מתמוטטת ואני פה לבד".

מפה לשם אני מדברת איתה, ופתאום אני אומרת לה: "סליחה שאני שואלת אותך, מה זה הדבר הזה שעשית – גרב ימין, גרב שמאל, נעל ימין... מה הדבר הזה?". היא אמרה: "תראי, אני חרדית לשעבר. עד כיתה י"ג (בשפה שלנו) הייתי חרדית לכל דבר, כמו שצריך".

"כשהייתי בכיתה ח', המורה אמרה לפני ערב ראש השנה: 'אני רוצה שיהיה לנו קבלה אחת לכל הכיתה, קבלה שתהיה כיתנית'. כל ילדה זרקה איזו קבלה... אני הצעתי את הקבלה הפשוטה: ללבוש קודם נעל ימין, אחר כך נעל שמאל. זה מצא חן בעיני כולם והמורה אמרה: 'איזה יופי, זו הקבלה שלנו'".

"מראש השנה עד חנוכה, כל שבוע הייתי תולה שלטים, הייתי תולה תזכורות איך צריך להתחזק בדבר הזה. אחר כך עליתי לסמינר, והתחלתי להתפרפר, פגשו אותי כל מיני תברות רעות, וכשהייתי בכיתה י"ג פרקתי עול לגמרי. וזהו. היה איזה רב אחד שהיה מדבר איתי ימים ולילות, ולא היה יכול להשפיע עליי. אבל היום, אם הוא ידבר איתי רק עשרה אחוז ממה שהיה – אני כבר חוזרת בתשובה".

היא שאלה אותה: "תגיד, מי זה הרב הזה שדיבר איתך?". אז היא אמרה לה את השם. אחרי שהיא נפרדה ממנה, היא התקשרה לרב והוא וסיפרה לו את הסיפור. הרב כאילו באקראי הגיע לבקר מישהו בבית חולים, הוא עבר בחדר וראה אותה. הוא אמר לה: "וואי, מה את עושה פה?". הם התחילו לדבר, ואז היא אומרת לו: "תראה, אני באמת רוצה כבר לחזור בתשובה, אבל מה אני אגיד לך? בעלי חילוני גמור מלידה, איך אני אחזיר אותו בתשובה? אין לי עם מי לדבר".

אמר לה הרב: "תראי, לחזור בתשובה הוא לא צריך, רק שלא יתנגד. אנחנו נעשה לכם חופש שבוע שלם, תצאו מפה לבית מלון, תלכו 'לערכים'. גם לבעלך אל תדאגי, ידאגו והכל יהיה בסדר". ובסוף, שני בני הזוג האלו חזרו בתשובה. היא אומרת: "תראה, הקבלה שקיבלתי אז בכיתה ח' – ללבוש קודם גרב ימין ואחר כך גרב שמאל ונעל ימין וכו' – זה עזר. אחרי עשרים שנה זה יכול להשפיע".

עשרים שנה זה יכול להשפיע! עשרים שנה שהיא הייתה חילונית גמורה, בלי שבת, בלי כשרות, בלי כיפורים, בלי כלום. וזה העניין בפרשת יתרו. גם אחר שיתרו הלך וחזר לסורו, התורה עדיין רושמת את הפרשה הזאת על שמו. ללמד אותך שאין חיזוק שנאבד. גם אם אתה מרגיש שאתה מתחזק רק לשבוע אחד, ואחרי שבוע תחזור לעצמות שלך – החיזוק הזה לא נאבד. כל חיזוק קטן שבן אדם מתחזק נשאר לנצח. ולכן, בשבוע האחרון הזה של שובבי"ם, כל אחד ייתן את הלב ואת הנשמה איך אני יכול להוסיף חיזוק על גבי חיזוק.

והשם יעזרנו על דבר כבוד שמו, אמן ואמן.